

MOLENSTICHTING SÚDWEST-FRYSLÂN

Jaaroverzicht 2018

Windmotor Ysbrechtum tijdens de opening 10 november 2018

Inleiding

Voor u ligt het jaaroverzicht 2018 van Molenstichting Súdwest-Fryslân. Een jaar waarin veel gebeurd is op molengebied. Poldermolen De Snip is in april heringebruikgesteld en de windmotor van Ysbrechtum is gerestaureerd en deze is in november in gebruik gesteld.

De molens draaien regelmatig en zodra de molens draaien en malen is bezoek welkom. Speciaal op de molendagen in april (Friese Molendag), mei (Nationale Molendag), september (Open Monumentendag) en november (Moledai Súdwest-Fryslân). In 2019 zal de Friese Molendag in oktober plaats vinden.

De molendagen

Alle molens van de stichting hebben op de beide molendagen (Nationale Molendag en Friese Molendag) gedraaid. De Vrienden van onze Koudumer Molen de Vlijt organiseren tijdens de Feestweek Koudum altijd iets extra's. Door de Koudumer Feestweek komen er die dag dan ook ruim 200 bezoekers.

Op 25 november werd er wederom een gemeentelijke molendag (Moledai Súdwest-Fryslân) georganiseerd. Ruim twintig molens in de gemeente Súdwest-Fryslân waren deze dag wederom geopend. Er kwam weer een behoorlijk aantal bezoekers uit het hele land op de molens. Vooral collega molenaars uit het land kwamen naar Súdwest-Fryslân om de molens te bewonderen. Doordat er genoeg wind stond konden de molens daadwerkelijk malen. Iets wat op de andere molendagen meestal vanwege het mooie weer niet kan.

Opleiding molenaars

Op de Nijlânnermole wordt de opleiding tot molenaar gegeven. De opleiding valt onder auspiciën van het Gild Fryske Mounders en wordt met een examen afgesloten. Zie ook hun website www.molenaarworden.nl. De opleiding wordt met een examen afgesloten.

Momenteel zijn er twee molenaars in opleiding. Jaap Tiedema heeft in december besloten om te stoppen met het lesgeven op de Nijlânnermole, daar hij op zaterdag werkzaam zal zijn op houtzaagmolen De Rat. Uiteraard zal hij hierdoor ook weinig meer draaien met de Nijlânnermole. Vrijwillig molenaar Frank van Onna is benaderd om leermeester op de Nijlânnermole te worden en met ingang van 2019 zal hij dan ook het leermeesterschap op zich nemen.

Het bestuur

Het bestuur heeft het afgelopen jaar vijf keer vergaderd. Kernpunten van de vergaderingen waren het onderhoud van de molens. En de Notitie Public Relations geschreven door vrijwillig molenaar Jan Huls. Enkele voorstellen uit deze notitie zijn dit jaar verwezenlijkt. Voor de PR activiteiten is het bestuur op zoek naar een extra bestuurslid.

Het bestuur bestaat nu uit 5 personen.

De afgelopen jaren en ook komend jaar wordt de vrijwillige bijdrage voor de wa+ verzekering van het Gild Fryske Mounders door Molenstichting Súdwest-Fryslân voor de molenaars van de stichting betaald.

Subsidies worden onder andere ontvangen van het RCE (Rijksdienst Cultureel Erfgoed), gemeente Súdwest Fryslân, provincie Fryslân en het Wetterskip Fryslân. Incidenteel worden er andere fondsen aangeschreven.

Dit jaar is de Sim subsidie bij de RCE voor de komende zes jaar opnieuw aangevraagd en verleent. Deze aanvraag is door Van Reeuwijk bouwmeester verzorgt. De aanvraag voor onderhoudssubsidie bij de provincie is helaas afgewezen vanwege het feit dat de aanvragen onjuist ondertekend waren.

De jaarlijkse bijeenkomst van de molenaars, het bestuur van de vriendenclub van de Vlijt en het bestuur van de molenstichting heeft in januari plaatsgevonden. Tijdens deze bijeenkomst wordt het wel en wee van de molens besproken. Ook dit jaar weer werd de traditionele boerenkoolhap verzorgd door restaurant Folkerts uit Workum. Tijdens de nieuwjaarbijeenkomst van de molenstichting is er een vrijwilliger van het jaar 2018 gekozen door de molenaars van de stichting. Vanwege zijn inzet als leermeester voor de opleiding tot vrijwillig molenaar op de Nijlânnermole, de inzet als secretaris voor het bestuur, de inzet voor het onderhoud van de molens van de stichting en het laten draaien en malen van de Nijlânnermole is Jaap Tiedema benoemd tot vrijwilliger van 2018.

BRIM subsidie (Besluit Rijksoverheid Instandhouding Monumenten)

De Molenstichting Súdwest-Fryslân maakt gebruik van de Brim regeling. Dit is een subsidieregeling van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed. De regeling is gebaseerd op een 6-jarig onderhoudsplan.

Deze subsidie wordt jaarlijks uitbetaald. Aan het einde van de 6 jaren, in 2019, zal de subsidie verantwoord moeten worden. In 2018 is de nieuwe Sim subsidie voor de komende 6 jaar (2019-2024) verleend. Hierdoor is het onderhoud van de molens weer gewaarborgd.

Provinciale subsidie

Provincie Fryslân draagt 15% van de onderhoudskosten bij. De subsidie is ook toegekend op het zes jarig onderhoudsplan en zal na deze periode verantwoord moeten worden. Helaas is de aanvraag voor de bijdrage aan de onderhoudskosten voor de komende zes jaar afgewezen, daar de aanvragen niet juist ondertekend waren. Hier is bezwaar op aangetekend. Hopende dat het in 2019 recht gezet wordt.

Gemeentelijke subsidie

De gemeente heeft begin 2013 toegezegd de molens voor minstens een periode van zes jaar te subsidiëren. De subsidie wordt jaarlijks uitbetaald. De molenstichting is zeer content met de beschikking van de gemeente Súdwest-Fryslân.

De aanvraag voor de bijdrage in de onderhoudskosten voor de komende zes jaar is bij de gemeente ingediend.

Website

De website van de stichting wordt door vrijwillig molenaar Frank van Onna onderhouden. Frank voorziet de website geregeld van actueel nieuws. Er wordt onder andere aandacht besteed aan het onderhoud van de molens. Diverse molenaars leveren geregeld nieuwsfeitjes of wetenswaardigheden aan. De bedrijfsponsors van de stichting worden op de website vermeld met een link naar hun eigen website. Het webadres is www.molenstichtingswf.nl

Verslagen van excursies van molenaars zijn ook terug te vinden op de website.

De molens

Ybema's Mole Workum

De molenmakers van Jurriëns Noord hebben de vijzel vervangen. Ook hebben ze de damwand langs de vaart vervangen en tevens is er een inlaat bij de molen aangebracht. De molen maalt en draait regelmatig. Frank van Onna zal voortaan met de Nijlânnermole draaien. Henk Brandsma en Johan de Jong zullen zich voortaan bekommeren om Ybema's Mole.

Spinnekopmolen Nijhuizum

De deurstijlen van de ondertoren zijn hersteld. Molenaar Jan Huls laat de molen zeer regelmatig draaien. Het is de meest draaiende spinnekopmolen van Fryslân. Op 18 augustus is er bij de molen een ton met wensen van inwoners, tekeningen van kinderen ed. begraven om op 18 augustus 2036 weer opgegraven te worden. Een zestigtal inwoners en molenaars waren hier bij aanwezig en werd er meteen het tienjarig jubileum van de molen gevierd.

Tjasker It Heidenskip

De tjasker maalt geregeld. De molenstichting beheert de molen voor de eigenaar M. Groenhof. Deze tjasker is de oudste bestaande tjasker van Nederland. Vooral op de Moledei Súdwest-Fryslân trekt de molenaar veel bezoek van kollega molenaars.

De molenmakers van Jurriëns Noord bv hebben de damwand rond de tjasker vervangen en de binnenroede vervangen. Bij de tjasker is een plasdras gebied voor weidevogels aangelegd. Dit plasdras gebied kan de tjasker onder water malen.

Windmotor Molkwar

Molenaar Johan de Jong laat deze molen, evenals de windmotor van It Skar regelmatig malen. De windmotor functioneert uitstekend. De Mannen van Staal hebben weer een onderhoudsbeurt uitgevoerd.

De Snip It Heidenskip

De Snip is in april 2018 weer her ingebruik gesteld na de restauratie van 2017. De molen draait weer regelmatig.

Windmotor It Skar

De windmotor van It Skar maalt ook regelmatig. Hier geldt net als voor de andere molens van de stichting, rust roest. Diverse smeer- en draaibeurten houden de windmotoren in goede conditie. De Mannen van Staal hebben de windmotor een kleine onderhoudsbeurt gegeven. De torenconstructie is geschilderd. De oude dieselmotor die nog onderin de molen staat wordt gereviseerd.

De Vlijt Koudum

De vrijwillige molenaars zijn in de winter druk doende met de installatie van het elektrische maalkoppel uit Rietmolen bij Haaksbergen. Daar dit op avond gebeurd vordert het werk gestaag. Jurjen van der Meer is als molenaar aangesteld op de Vlijt. Er is schilderwerk verricht aan de stelling.

De Nijlânnermole Workum

De gezamenlijke molenaars van de Molenstichting hebben afgelopen jaar de Nijlânnermole in de zomermaanden iedere zaterdagmiddag laten draaien en opengesteld voor bezoek. In augustus is de molen ook op woensdagmiddag opengesteld. Er komt in het toeristenseizoen veel bezoek op de Nijlânnermole. In totaal heeft de molen over het jaar 2018 circa 800 bezoekers gehad. De molenaars zullen dit in 2019 voortzetten. De giften die in de klomp worden gedaan worden gebruikt voor klein onderhoud aan de molens, zoals het kopen van benzine voor de maaimachines e.d. Op de Nijlânnermole wordt de opleiding tot vrijwillig molenaar gegeven. Vanaf 2019 wordt de opleiding door Frank van Onna verzorgt.

Windmotor Ysbrechtum

De windmotor in Ysbrechtum is afgelopen jaar gerestaureerd. De restauratie is uitgevoerd door Mannen van Staal. Het bouwkundige restauratiewerk is door Jurriëns Noord worden uitgevoerd. Van Reeuwijk bouwmeester verzorgde de planvorming en begeleiding. De windmotor is in november 2018 in bedrijf gesteld door de heer George de Vries, privé sponsor uit IJsbrechtum van de molen. Er zijn vijf vrijwilligers uit Ysbrechtum die de windmotor laten draaien.

De vrijwilligers van de stichting

Bestuursleden

J.W. Boekhoven	voorzitter
J. Tiedema	secretaris
P. de Vries	penningmeester
M.T. Galama	lid
W. Landman	lid

Molenaars

H. Feenstra-Bruijn	F. van Onna	S. de Roos	J. Wiarda
H. Brandsma	K. Elzinga	J. Huls	J. van der Veen
J. Stoel	P. Meinderts	W. Bouma	E. van der Wal
A.P.S. Sierdsma	J. de Jong	K. Toxopeus	J. de Vries
J. Pluister			

De in het verslag jaar uitgevoerde werkzaamheden zijn mede mogelijk gemaakt door financiële bijdragen van de onderstaande instanties, waarvoor hartelijk dank.

Jurriëns Noord	Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed
Rabobank Sneek-Zuidwest Friesland	Provinsje Fryslân
Galamadammen Hotel Jachthavens	Gemeente Súdwest-Fryslân
Mannen van Staal	Wetterskip Frylân
Van Reeuwijk bouwmeester	Meindersma-Sybenga Stichting
Hankel's technisch bedrijf Wommels	Stichting Jonkvrouwe J.E.J. Bas Backer
Hunia Drukkerij	P.W. Janssen's Friesche Stichting
Restaurant Folkerts Workum	Prins Bernhard Cultuurfonds
Roelof Fopma	TBI fonds
L en B bv	Dinamofonds
De Vries Scheepsbouw Makkum	Juckema Sideriusfonds
Stichting Bouwcultuurfonds Friesland	De Hollandsche Molen/ Het Molenfonds
Stichting Zabawas	Helomafonds
Stichting Diana-Hermes	Stichting Sneek 1818
Dorpsbelang Ysbrechtum	Stichting Het Old Burger Weeshuis
Dorpsbelang Nijhuizum	
diverse bijdragen particulieren / donateurs	

Activiteiten 2019

Voor 2019 staan diverse activiteiten op het programma.

Agenda:	11 / 12 mei	Nationale Molendag
	14 september	Open Monumentendag
	12 oktober	Friese Molendag
	24 november	Moledei Súdwest-Fryslân

Voor het komend jaar zijn weer diverse onderhoudswerkzaamheden aan de molens opgedragen aan de molenmaker. Tevens zullen door de vrijwilligers diverse schilderwerkzaamheden worden uitgevoerd.